

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

PS-II.431.1.4.2015

Pani Joanna Polańczuk
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Rozogach
ul. 22 Lipca 22
12-114 Rozogi

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej” przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rozogach, REGON: 550443384, NIP: 758-10-92-791, mieszczącym się w Rozogach, przy ul. 22 Lipca 22, 11-114 Rozogi.

(akta kontroli str. 12-13)

W kontrolowanym okresie tj. od 1 lipca 2013 r. do 30 października 2014 r. oraz w okresie prowadzenia kontroli Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Rozogach kierowała pani Joanna Polańczuk, która w drodze Zarządzenia Nr 16/2006 Wójta Gminy Rozogi z dnia 24 marca 2006 r. zatrudniona została na stanowisku Kierownika GOPS od 27 marca 2006 r. na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 14-15)

Kontrolę przeprowadzono w obecności Kierownika GOPS oraz pracowników merytorycznych (*informacje o zatrudnieniu w aktach kontroli str. 16-36*), przy czym uzgodniono, że pani Beata Piłat – Kierownik Sekcji Świadczeń Rodzinnych upoważniona zostanie do przygotowywania dokumentacji związanej z kontrolą, a podpisywać ją będzie kierownik kontrolowanej jednostki.

Kontrolę przeprowadziła pani Aneta Lapińska - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (legitymacja służbowa nr 20/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie) na podstawie imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.194.2015 z dnia 5 marca 2015 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

(akta kontroli str. 1-11)

Termin kontroli: 31 marca – 1, 2, 8 kwietnia 2015 r. (*z wyjątkiem 7 kwietnia br.*)

Kontrolę odnotowano w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją 8 w dniu rozpoczęcia kontroli.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli:

ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, w tym warunki nabywania prawa, zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń opiekuńczych oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka

- okres objęty kontrolą:

od 1 lipca 2013 r. do 31 października 2014 r.

W kontrolowanym okresie nie było kontroli prowadzonych przez inne organy w powyższym zakresie.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. Nr 185, poz. 1092) oraz art 28 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. Nr 31, poz. 206 z późn. zm.) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz.U. z 2015 r. poz. 114)

Na podstawie ustaleń kontroli (akta kontroli str. 1-166) działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach, w zakresie objętym kontrolą, oceniono pozytywnie.

U s t a l e n i a:

Gmina Rozogi jest gminą wiejską, którą na dzień kontroli zamieszkiwało 5.896 mieszkańców (akta kontroli str. 37-38). Ze sprawozdań finansowo-rzeczowych (akta kontroli str. 39-66, sprawozdania dostępne także w Oddziale budżetu, planowania i analiz Wydziału Polityki Społecznej) dot. realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych wynika, że:

a) w III kwartale 2013 r.

- świadczenia rodzinne pobierało 597 rodzin,
- wydano 181 decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych,
- na wypłatę świadczeń rodzinnych wraz ze składkami społecznymi wydatkowano kwotę 668.033,58 zł,
- wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa w rozdziale 85212 wyniosły 14.851,00 zł,

b) w III kwartale 2014 r.

- świadczenia rodzinne pobierało 584 rodziny,
- wydano 123 decyzje w sprawach świadczeń rodzinnych,
- na wypłatę świadczeń rodzinnych wraz ze składkami społecznymi wydatkowano kwotę 670.379,60 zł.
- wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa w rozdziale 85212 wyniosły 14.749,00 zł,

Z analizy powyższych danych wynikają następujące wnioski:

- liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne na koniec III kwartału 2014 r. zmniejszyła się w stosunku do III kwartału 2013 r. o 13, tj. o 2,17 %,
- w III kwartale 2014 r. wydano o 58, tj. o 32,04 % decyzji mniej niż w III kwartale 2013 r.,
- kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne w III kwartale 2014 r. zwiększyła się w stosunku do III kwartału 2013 r. o 2.346,02 zł, tj. 0,34 %.
- wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa w rozdziale 85212 w III kwartale 2014 r. zmniejszyły się w stosunku do III kwartału 2013 r. o 102 zł, tj. o 0,68 %.

Jak widać z powyższego w III kwartale 2014 r. w stosunku do III kwartału roku 2013 r. zmniejszyła

się nieznacznie liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych, natomiast wydatki na świadczenia rodzinne oraz na obsługę świadczeń rodzinnych, sfinansowanych z dotacji z budżetu państwa w rozdziale 85212 znajdowały się na podobnym poziomie.

Ogólna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne w III kwartale 2014 r. w stosunku do III kwartału 2013 r. była porównywalna, to wydatki na świadczenia poddane kontroli w analogicznym okresie zwiększyły się o 14,04%.

Na podstawie informacji otrzymanych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Rozogach ustalono, że w III kwartale 2013 r. na kontrolowane rodzaje świadczeń wypłacono w sumie **177.685,90 zł**, w tym na:

- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka 10.000,00 zł,
- zasiłki pielęgnacyjne 93.942,00 zł,
- świadczenia pielęgnacyjne 64.280,00 zł,
- specjalne zasiłki opiekuńcze 9.463,90 zł,

natomiast w III kwartale 2014 r. na te same świadczenia wypłacono **206.728,00 zł** i tak:

- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka 13.000,00 zł,
- zasiłki pielęgnacyjne 100.368,00 zł,
- świadczenia pielęgnacyjne 84.000,00 zł,
- specjalne zasiłki opiekuńcze 9.360,00 zł.

Największą różnicę między badanymi okresami stanowiły wydatki na świadczenie pielęgnacyjne, co wynikało z podwyższenia w 2014 r. kwoty tego świadczenia.

(akta kontroli str. 67)

W oparciu o sporządzony wykaz pracowników oraz zakresy czynności, przedstawione przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach ustalono, że wszystkie osoby, pobierające wynagrodzenie pokrywane z środków własnych, pochodzących z budżetu gminy oraz z dotacji pochodzącej z rozdziału 85212, przekazanej przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, realizowały zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

(akta kontroli str. 16-36, str. 48 tabela F, str. 62 tabela F)

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

W Gminie Rozogi organem właściwym, zobowiązanym do realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych jest Wójt Gminy Rozogi. Prowadzone czynności kontrolne wykazały, że zgodnie z art. 20, ust.3 wspomnianej zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach w oparciu o uprawnienia wydane w drodze następujących aktów:

- Zarządzenie Nr 41/15 Wójta Gminy Rozogi z dnia 1 kwietnia 2015 r. *(wydane w trakcie kontroli)* oraz
  - Upoważnienie OK. 077.9.2012 Wójta Gminy Rozogi z dnia 7 listopada 2012 r.,
  - Upoważnienie 0112-1/2/06 Wójta Gminy Rozogi z dnia 27 marca 2006 r.,
  - Upoważnienie 077.1.2013 Wójta Gminy Rozogi z dnia 22 lutego 2013 r.,
  - Upoważnienie 077.2.2013 Wójta Gminy Rozogi z dnia 30 grudnia 2013 r.,
  - Upoważnienie z dnia 27 grudnia 2013 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach,
  - Upoważnienie 0113-1/11z dnia 18 stycznia 2011 r. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach,
- (akta kontroli str. 69-78)*

W kontrolowanym okresie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach funkcjonował na mocy Statutu przyjętego

- Uchwałą Nr XXVI/131/08 z dnia 29 grudnia 2008 r. Rady Gminy Rozogi.
- (akta kontroli str. 79-87)*

Organizację pracy oraz zakres obowiązków dla poszczególnych stanowisk pracy określa Regulamin Organizacyjny jednostki wprowadzony

- Zarządzeniem Nr 21/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rozogach

z dnia 27 września 2011 r.

(akta kontroli str. 88-99)

Zgodnie z § 25 Regulaminu Organizacyjnego – Załatwianie interesantów - w indywidualnych sprawach skarg i wniosków kierownik kontrolowanej jednostki oraz pracownicy przyjmują klientów w godzinach pracy Ośrodka.

(akta kontroli str. 97, str. 100)

Kontrolującej przedstawiono segregator „Nadzór i kontrola – rozpatrywanie skarg i wniosków”. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga z zakresu oceny realizacji przez samorząd terytorialny zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

(akta kontroli str. 101)

W trakcie kontroli ustalono, że Ośrodek jest organizacyjnie przygotowany do realizacji zadań objętych kontrolą.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach zlokalizowany jest w budynku Urzędu Gminy w Rozogach. Oprócz jednostki kontrolowanej mają w nim także siedzibę inne instytucje. W strukturze Ośrodka wyodrębniono Sekcję Świadczeń Rodzinnych, której przeznaczono dwa pokoje; w jednym z nich pracuje Kierownik Sekcji, w drugim stworzono dwa stanowiska do obsługi świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Taka organizacja nie zakłóca wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej, a także nie narusza norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej. Pracowników wyposażono w niezbędny sprzęt biurowy oraz komputerowy, pozwalający na sprawne wykonywanie zadań.

Obiekt posiada podjazd dla klientów niepełnosprawnych i z wózkami. Ponadto jedno z pomieszczeń Sekcji Świadczeń Rodzinnych umieszczono na najniższej kondygnacji Ośrodka, co ułatwia mniej sprawnym klientom kontakt z pracownikami merytorycznymi.

(akta kontroli str. 37-38)

Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych składane są u pracowników Sekcji Świadczeń Rodzinnych. Są one następnie ewidencjonowane i opatrywane datą wpływu. W przypadku korespondencji dostarczonej przez pocztę, a dotyczącej świadczeń rodzinnych jest ona rejestrowana w dzienniku korespondencyjnym, prowadzonym dla całego Ośrodka, po czym trafia do kierownika jednostki kontrolowanej w celu m.in. dokonania dekretacji.

Pracownicy dokonują weryfikacji przyjętych wniosków wraz z załączonymi dokumentami i przygotowują projekty decyzji administracyjnych, które oddają do akceptacji Kierownikowi Sekcji.

(akta kontroli str. 102)

Wnioski o ustalenie świadczeń wraz z wymaganymi załącznikami, decyzje administracyjne oraz inne pisemne dane niezbędne w indywidualnych sprawach, zgodnie z pisemną informacją Kierownika GOPS przechowywane są „(...) w następujący sposób: rodzina korzystająca ze świadczeń posiada swoją teczkę, w którą chronologicznie datami wpinane są wnioski dotyczące wszystkich rodzajów świadczeń (...). Teczki pogrupowane są wg numeracji w segregatory, które przechowywane są w szafach aktowych zamykanych na klucz. Numeracja rodziny korzystającej ze świadczeń nadawana jest w momencie zgłoszenia i jest stała przez cały okres korzystania z pomocy.”

(akta kontroli str. 103)

Sekcja Świadczeń Rodzinnych prowadzi ponadto rejestry:

- rejestr wpływu wniosków i wydanych decyzji,
- rejestr wydanych zaświadczeń,
- rejestr świadczeń,
- dziennik korespondencji.

(akta kontroli str. 104)

W kontrolowanym okresie, zgodnie z załączonym certyfikatem pracownicy merytoryczni uczestniczyli w szkoleniach ściśle związanych z podwyższaniem stanu wiedzy i umiejętności niezbędnych na zajmowanym stanowisku, m.in.:

- Świadczenia rodzinne 2013 – nowelizacja,
- Świadczenia rodzinne 2014 – nowelizacja,
- Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2013 r.,

(akta kontroli str. 105-114)

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że GOPS podpisał umowę z Zakładem Elektronicznej Techniki Obliczeniowej z siedzibą w Koszalinie na świadczenie usług serwisowych, w tym również udzielanie niezbędnych konsultacji wg zasad świadczenia usług serwisowych, dostosowanych do wymagań MPiPS. W kontrolowanym okresie w GOPS obowiązywała aktualna wersja oprogramowania użytkowego, zgodnego z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego.

W związku z powyższym Kierownik GOPS przedstawiła dokumenty, dotyczące m.in. formy regulowania zobowiązań związanych z zakupem oprogramowania użytkowego.

(akta kontroli str. 115-134)

W myśl art. 29 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, podmiot realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych może gromadzić i przetwarzać - w zakresie określonym w ustawie - dane osobowe osób wyszczególnionych w art. 23 ust. 1 wyżej wymienionej ustawy oraz dane osobowe członków ich rodzin.

W związku z powyższym kontrolującej przedstawiono Zaświadczenie Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 13 października 2009 r. o zarejestrowaniu w ogólnokrajowym, jawnym rejestrze danych osobowych, zbioru danych osobowych o nazwie „Świadczenia rodzinne”.

(akta kontroli str. 135-140)

Ustalono, że pracownicy merytoryczni posiadają imienne upoważnienia Kierownika GOPS do przetwarzania danych osobowych.

(akta kontroli str. 141-146)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolująca określiła, że kontroli poddanych będzie minimum **35** postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości, aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 15 postępowań administracyjnych w zakresie ustalenia uprawnień do świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego (w tym maksymalnie 5 postępowań administracyjnych dotyczących specjalnego zasiłku opiekuńczego),
- 10 postępowań administracyjnych w związanych z ustaleniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego,
- 10 postępowań administracyjnych w związanych z ustaleniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Założono, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną, w okresie objętym kontrolą, mniejszej ilości postępowań z poszczególnych zakresów, które wymieniono powyżej, ilość postępowań administracyjnych poddanych kontroli zostanie uzupełniona z pozostałych, ww. zakresów prowadzonych postępowań do liczby ogólnej minimum 35 postępowań.

Ponadto uznano, że losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych prowadzonych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach w okresie objętym kontrolą z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rozogach przyjął **160** wniosków, związanych z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- 42 wnioski związane z ustaleniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- 70 wniosków związanych z ustaleniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego,
- 39 wniosków związanych z ustaleniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego,
- 9 wniosków związanych z ustaleniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

W związku z przyjęciem powyższych wniosków wszczęto postępowania administracyjne, które zakończyły się wydaniem 160 decyzji przyznających wnioskomane świadczenia.

(akta kontroli str. 147)

W kontrolowanym okresie prowadzono też 6 postępowań związanych z nienależnie pobranymi świadczeniami. Powodem nienależnie pobranych świadczeń było:

- pobieranie zasiłku pielęgnacyjnego w okresie nabycia prawa do dodatku pielęgnacyjnego,
- podjęcie przez świadczeniobiorcę zatrudnienia w trakcie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego,
- uzyskanie prawa do renty trakcie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego.

W 3 przypadkach dokonano umorzeń w związku z nienależnie pobranymi świadczeniami na łączną kwotę 9.528,60 zł. Zgodnie z pisemną informacją kierownika kontrolowanej jednostki uzasadnieniem do umorzenia była trudna sytuacja finansowa oraz zdrowotna rodzin zobowiązanych do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str. 148-149)

Łącznie, w bloku tematycznym, dotyczącym prowadzonych postępowań administracyjnych w zakresie przyznania lub odmowy kontrolowanych świadczeń **analizie poddano 40 spraw**, w których wydano **62** decyzje.

Akta spraw analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań administracyjnych. Kontroli podano:

- 12 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka,
- 12 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego, w tym 1 postępowanie związane z nienależnie pobranym świadczeniem,
- 11 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego, w tym 1 postępowanie związane z nienależnie pobranym świadczeniem,
- 5 postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

(akta kontroli str. 150-154)

Analiza spraw dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego wykazała, że za osoby pobierające wspomniane świadczenia opiekuńcze GOPS opłacał składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, a także w przypadku braku tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego składki na ubezpieczenie zdrowotne. O opłacaniu składek klienci informowani byli w pouczeniu decyzji administracyjnej. Z pisma Kierownika GOPS wynika też, że „O okresach składkowych i nieskładkowych oraz okresie za jaki będą opłacane składki na ubezpieczenie społeczne klienci informowani są poprzez informację ZUS”.

(akta kontroli str. 155)

GOPS przekazał również roczny raport ubezpieczonym o naliczonych i odprowadzonych składkach na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne. Klienci osobiście odbierają niniejszy raport, co jest związane z obniżaniem kosztów na korespondencję.

(akta kontroli str. 156, lista pokwitowań odebranych informacji rocznych dla osoby ubezpieczonej – akta kontroli str. 157-158)

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku z tym, że w kontrolowanym zakresie nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości i uchybień odstępuje się od wydania zaleceń pokontrolnych. Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

z up. Wojewody Warmińsko-Mazurskiego

Grzegorz Górecki
Wicewojewoda Warmińsko-Mazurski